

Amerikansk Helsingforsrapport:

MANNERHEIM HAR FÖRKLARAT MOTSTÅND I LÄNGDEN OMÖJLIGT

Associated Press' Stockholmskorrespondent, EDWIN SHANKE, har efter återkomsten från ett besök i Helsingfors sânt sin byrå en sensationell rapport, vilken är den första ocensurerade redogörelsen för fredsfrågans utveckling och läge i Finland efter offentliggörande av de ryska villkoren. Den pessimistiska bild av fredsutsikterna, som Shanke tecknar, grundar sig på situationen, sådan man såg den i Helsingfors fram till lördagsmiddagen, då han avreste till Stockholm.

Mr Shanke skriver:

Marskalk Mannerheim har, enligt vad som uppges på tillförlitligt håll i Helsingfors, meddelat sin regering, att det skulle vara militärt omöjligt att hålla linjerna, om ryssarna nu ginge till offensiv. När fredsfrågan först blev ak-

tuell rådfrågade regeringen Mannerheim för att få veta dennes åsikt. Han svarade, enligt vad det uppges, öppet och med militär rättframhet och uppdelade sitt svar på två punkter:

1) I längden kan Finland inte motstå Ryssland, särskilt om stör-

re mängder av artilleri koncentreras mot de finska linjerna;

2) Ett försvar av de finska linjerna i öster skulle kräva de tyngsta blodsoffer.

Det är tvivel underkastat, om marskalkens åsikter delgetts riks-

(Forts. sid. 5, spalt fyra)

Fredsopinionen ger ut underjordisk tidning

Forts. från första sidan

dagen, innan denna fattade sitt beslut. Det finns särskild anledning till tvivel i detta avseende, eftersom regeringen upprepade gånger saklagats av riksdagsmännen för att den inte hållit dem tillräckligt informerade.

Mannerheim betraktas av många finnar som Finlands blivande räddare, churu det är känt att han ej vill påta sig något politiskt ansvar. Det berättas sålunda, att han sagt till en vän:

... Jag önskar endast vara den som har hand om armén.

Från tillförlitligt håll uppges, att krigsminister Waldén frågat Mannerheim, om denne ville ta läget i sin hand i händelse av en kris, men fått ett bestämt nej till svar.

När Ryssland först meddelade världen sina vapenstilleståndsvillkor, hölls en överläggning i Helsingfors mellan censurechefen, informationsverkets chef och Linkomies, vars ord är lag i fråga om censuren. Ändamålet med överläggningen var att avgöra, om pressen skulle få återge villkoren och kommentera dem. Linkomies' instruktioner gick ut på att det skulle bli "full frihet för all kritik" — med andra ord varje gynnsam reaktion var förbjuden. Då en av deltagarna i överläggningen frågade vad som skulle göras med dem, som ginge in för villkorens acceptering, uppges Linkomies ha svarat:

... Vem önskar stödja dessa villkor?

Pressen kritisk enligt instruktion

Som ett resultat av Linkomies' instruktioner intog pressen en kritisk hållning gentemot vapenstilleståndsvillkoren, och den finska allmänna opinionen fick redan från början en tillrättalagd föreställning om villkoren och hölls i fullständig okunnighet om situationen i dess helhet.

Avsikten bakom Linkomies' instruktioner är tydlig. Gentemot dem som betecknas som fredsaktivister kan man nu framhålla den häftiga kritiken i den kontrollerade pressen och förklara: "Se hur pressen reagerar!"

Genom den stränga censuren ges ett intryck av att allmänheten står bakom regeringen, vilket långt ifrån är fallet. Medan de flesta finnar medger, att villkoren "inte är lätta", är många av den åsikten, att en finsk delegation bör resa till Moskva för att underhandla om vapenstillestånd, ty majoriteten av folket önskar, att Finland går ut ur kriget.

Efter onsdagens hemliga riksdags-session, under vilken riksdagen stödde regeringens åsikt, att de ryska vapenstilleståndsvillkoren var "omöjliga", och därför uttalade sig för att Finland "enligt skulle fortsätta striden", uppgavs från tillförlitligt håll, att Finland svarat "artigt" på de ryska förslagen.

Välinformerade personer i Helsingfors sammanfattade Finlands svar på följande sätt: Finland är alltjämt angeläget att fortsätta förhandlingarna, men är "missnöjt" med att det ej fått tillfälle studera villkoren i en tydligare och mer preciserad form.

En person i synnerligen hög ställning i Helsingfors förnekade, att Ryssland mildrat sina ursprungliga villkor, men han medgav, att vissa "tolkningar" gjorts av ryska legationen i Stockholm. De meddelades Helsingfors av svenska regeringen genom förmedling av förre socialminister Fagerholm, men finska regeringen anser, att de inte motsvarar Moskas verkliga avsikter.

Det är tydligt, att Rysslands svar på Finlands ursprungliga begäran om tydligare formulering av vapenstilleståndsvillkoren kom som en chock, då — som en finsk talesman sade — det upprepade sex villkor som redan tidigare meddelats från Moskva. I svaret betecknades de dessutom som ett "minimum". Därjämte underströk Moskva, att Helsingfors handlade alltför långsamt, och gav sitt försiag karakteren av ett ultimatum till den 18 mars.

Det är tydligt, att Moskva väntade ett positivt svar vid denna tidpunkt. Efter avsändandet av sitt svar, satte sig finska regeringens ledande män tämligen oroliga ner för att avvakta Moskas reaktion i förhoppningen, att freden alltjämt skulle kunna räddas. "Moskva har återigen ordet", sade de. Men det är fråga om Moskva är benäget att fortsätta sina ansträngningar — särskilt med hänsyn till prestige.

Trots allt finns det väl knappast en finne som inte längtar efter fred. Men många har aldrig trott ett vapenstillestånd vara möjligt vid denna tidpunkt. Många andra var däremot mycket optimistiska, och även i dag finns det många finnar som alltjämt hoppas, att man skall kunna finna en väg ut ur svårigheterna. De medger emellertid, att det skulle vara ett verkligt mirakel men hänvisar till den av tillförlitliga finnar omvittnade "hövliga ordalydelsen av Finlands svar".

Folk, som känner till utvecklingen, är i allmänhet förberedda på ett negativt resultat. Trots den stränga censuren är de fortfarande i stånd att få en bild av läget från utlandet genom radion och den utländska pressen. Även en underjordisk tidning på finska och svenska, kallad Information, gör sitt till att hålla dem underrättade. Den utkommer oregelbundet men ofta två gånger i veckan.

Den förnyade fruktan för ryska bombraider gör att finnarna dagligen hoppas på molnigt och ruskigt väder. Kvällen efter kväll reser tusentals män vars närvaro inte är absolut nödvändig i Helsingfors, bort från staden. Deras barn, hustrur och mödrar befinner sig redan på landet. Helsingfors är bokstaveligen talat en stad utan barn.

Departementen har packat in sina dokument och aktstycken för att kunna flytta norr ut till en i förväg utsedd provisorisk huvudstad, då planer utarbetats för en total evakuering, om raiderna skulle återupptas med full styrka.

Och långt i norr uppges tyskar ha förlängt sina linjer ett stycke söder om Keistinki, tydligen för att stärka sin flank.